

Zápis ze zasedání č. 13

Akademického senátu Přírodovědecké fakulty Masarykovy univerzity

ze dne 18. listopadu 2013

Program:

Zasedání se uskutečňuje jako mimořádné zasedání spojené se Shromážděním akademické obce.

Jediným bodem programu je diskuse s kandidátem na funkci děkana PŘF MU.

Průběh jednání

Schlaghamerský: Zahajuji mimořádné zasedání AS PŘF MU spojené se Shromážděním akademické obce za účelem diskuse s kandidátem na funkci děkana PŘF MU. Mým úkolem bylo zasedání svolat, avšak diskusi povede podle zavedené tradice předseda komise pověřené přípravou projednání na jmenování děkana. Je jím prof. Došlý, kterému proto předávám slovo.

Došlý:

14. října senát schválil komisi na jmenování děkana ve složení: Doc. Kummerová, prof. Schmidt, doc. Kubáček, prof. Došlý, doc. Losos, Mgr. Hušková. Jednotliví členové jsou zástupci volebních obvodů, což jsou matematika, biologie, chemie, vědy o Zemi. Já jsem byl zvolen předsedou komise.

21. října byla zveřejněna výzva k podání návrhů na děkana, která trvala do 6. listopadu (12:00 poledního času). Naše komise dostala celkem 7 návrhů, z toho 6 bylo na současného děkana fakulty pana doc. Leichmanna. Navrhovatelé byli v tomto pořadí (čtu bez titulu) Zuzana Došlá, Josef Zeman, Jana Klánová, Jan Švanda, Jan Helešic a Viktor Kanický. Dále naše komise obdržela jeden návrh na jiného člena akademické obce, ale ten kandidaturu nepřijal. Práce naší komise se řídí článkem 10 volebního a jednacího řádu senátu. Návrh na kandidáta ve funkci děkana může podat komisi každý člen akademické obce, nikdo nemůže navrhnout sám sebe a nikdo nemůže navrhnout více než jednu osobu. Měli jsme formální potíže s jedním návrhem, zda je to individuální či kolektivní návrh a po diskuzi jsme to klasifikovali jako individuální návrh.

8. listopadu následovalo vyjádření kandidátů.

11. listopadu byly zveřejněné materiály tak, jak je jediný kandidát dodal. Je to podle položek 1-6 a všechny byly dodány v písemné i elektronické formě.

Dále bych požádal doc. Leichmanna, aby Vás seznámil se svým programem.

Leichmann (kandidát na funkci děkana): Vážené paní kolegyně, vážení páni kolegové.

Přednáška se jmenuje Působení zákona zachování energie přírodního výběru a entropie na vývoj fungování fakulty a univerzity. Pokusil jsem se o přírodovědné zhodnocení toho, jakým způsobem univerzita funguje. Jednou budu používat slovo fakulta, jednou univerzita, v tomto případě je to téměř rovnocenné. Univerzitu si můžeme přestavit, jako transformátor energie. Je to takové zvláštní zařízení, které funguje tak, že na jejím vstupu je tzv. vstupní energie, což jsou nejčastěji finanční prostředky a na výstupu se objevuje výstupní energie, kterou můžeme pojmenovat jako vědomosti studentů, publikace. Část energie se spotřebovává přímo v univerzitě jako transformační energie, která je ve formě mezd akademických pracovníků a provozních prostředků. Univerzita funguje mimo jiné jako velmi účinný transformátor osobností. Na vstupu může přijít nějaký hloupý Honza, student v prvním ročníku bakalářského studia (příliš vzděláním nepostižený) a naším cílem je, aby za osm let odcházel absolvent, muž kultivovaný s širokým rozhledem. Kromě toho, že umí univerzita transformovat osoby, umí i transformovat hmotu. Zde je příklad z mého oboru, kdy hromadu kamení, což je tady znázorněno vozíkem, je schopna

proměnit v myšlenku, čili nějaký článek s impakt faktorem. Takže je schopna měnit jak lidi, tak je schopna produkovat velké množství myšlenek. Aby univerzita tuto funkci mohla mít a mohla ji vykonávat, má proto svoji specifickou strukturu, která je zde znázorněna tímto obrázkem. Fakulta má nejrůznější ústavy jako je geologie, fyzika, antropologie a celá řada dalších. Ty jsou nastaveny tak, aby byli schopny transformovat určité typy energie. Každý z ústavů má také svoji specifickou vnitřní strukturu, kterou potřebuje na to, aby byl schopen vstupní energii (finanční prostředky) přetvořit na absolventy, články a podobné věci. Je k tomu ještě zapotřebí administrativa, technici, uklízečky a celá řada dalších profesí. Pokud by měla univerzita nebo fakulta jednoduchou strukturu, která zde fungovala před 25 lety, tak si ji můžeme představit jako mnohobuněčný organismus, který má zelené buňky, které jsou schopny fotosyntézy. To znamená, že jsou schopny přeměňovat vnější přicházející energii do žádané energie. Před 25 lety byla situace jednoduchá, přicházely peníze z jednoho zdroje (to byl příspěvek na vzdělávací činnost) a v podstatě jediným požadovaným produktem byly absolventi. Ti byli normalizováni (kolik jich má být v chemii, biologii atd.). Takže díky tomuto jednoduchému systému vstupní a výstupní energie mohla fakulta mít velmi jednoduchou strukturu, ve které velmi převažovala ta složka akademická. Dnešní situace systému je daleko komplikovanější. Objevuje se zde celá řada financování. Příspěvek na vzdělávací činnost je jen jeden z nich. Z univerzity odchází daleko více produktů, nejen absolventů. Když já jsem studoval, odcházela jeden typ absolventa. Dnes odcházejí čtyři typy (bakaláři, magistři, doktoři a postgraduálové). Produkujeme velké množství článků, patentů, dohod o spolupráci, takže struktura je velmi komplikovaná. Navíc se ve vnějším prostředí objevili tzv. predátoři, kteří o tuto energii mají také zájem, jako je Nejvyšší správní soud, ministerstvo financí, Úřad pro hospodářskou soutěž. Aby se tomu univerzita mohla bránit, musí mít strukturu složitější, která je znázorněna na obrázku. Vedle fotosyntetizujících produktivních buněk, musí mít ještě černé buňky, které nemají schopnost transformovat energii, jen ji spotřebovávají, ale chrání zelené buňky a umožňují jim fungovat v toxickém prostředí. Brání je před externími predátory, umožňují transformovat jednotlivé zdroje do různých produktů a podobně. Tyto černé buňky mají ale poměrně silný sklon k mutacím. Pokud černé a zelené fungují v symbióze, tak systém pracuje velmi dobře a umožňuje spotřebovávat větší množství energie, než kdyby v něm byly jen zelené buňky. To že jsou zde přítomné i černé (administrativní složka), tak systém funguje dobře. Pokud se ale černé buňky příliš rozmnoží, potom symbióza může přejít v jiný vztah a to je parazitismus. Takže vztah černých a zelených buněk musí být v každém případě symbiotický. Pokud se černé přemnoží, začnou spotřebovávat příliš velké množství energie a tím se energie na výstupu snižuje a vede to k pomalé destrukci. Takže potom to funguje obráceně, univerzitě nepomůže, ani kdyby na ní učil Einstein, a výsledkem může být armáda hloupých Honzů, kteří na škole nezískají potřebné vzdělání, protože celý energetický systém, tedy rovnováha, byla narušena.

Můžeme se na to podívat z hlediska obecnějšího a to z hlediska entropie systému.

V případě že existuje nějaký vysoce uspořádaný hierarchický systém, tak vykazuje nízkou entropii a potřebuje velké množství energie na svoje udržení. Protože celková energie systému musí zůstat zachovaná, musí někde v celkovém systému vzniknout doména, která bude mít velmi vysokou entropii, aby celý ten systém vyrovnala. Optimální je, aby černé a zelené složky byly v rovnováze. Příklad z nedávné doby: velmi formální přístup ministerstva, kdy přímým nákladem, tedy velmi organizovaný a velmi striktní, z hlediska ministerstva školství a v té nižší složce, což je univerzita, vyvolává úplný chaos, který se projevuje v rozpočtových řádkách, v tom kdo kolik má odvádět, co jsou režijní náklady a podobně. Takže celková entropie stoupne, protože chaos na nižším stupni vyrovná nízkou entropii na stupni vyšším, ale celkově energie není využita tak, aby napomáhala rozvoji

celého systému. Univerzita má proti negativnímu působení eventuálního přemnožení černých buněk a klesající entropii jeden mechanismus, který je schopen tomuto vývoji zabránit. Říká se mu „academic leadership“ (děkan, rektor), který má moc, že může ovládat oba typy buněk a jeho hlavní úkol je potom nastolovat hlavní vztah symbiózy a energetické rovnováhy ve prospěch celku tak, aby celý systém fungoval jako příjemce energie a co nejvíce energie ve formě absolventů, vědeckých článků vydával.

Aby systém mohl fungovat, tak administrativa, nebo černé buňky, můžou hrát tři základní role: Některé povinnosti musí vykonávat ze zákona (spravovat majetek, vydávat diplomy apod.) Dále jsou to činnosti, které vykonávat může, když jsou efektivnější (soustředěním investic na univerzitě). Třetí oblastí jsou činnosti, které by vykonávat mohla (koordinace zahraničních vztahů). Principem toho je, snažit se vždy zhodnotit to, aby koruna, která se vloží do kategorie „by mohla“, přinesla stejný nebo vyšší efekt, než která se vloží do výzkumu. Fakulta vykonává pouze role jedna a dvě. Třetí roli vykonává jen omezeně, například při náboru studentů na univerzitu. Domnívám se, že by to takto mělo zůstat i dále a na centrální úrovni by mělo být soustředěno minimum prostředků, aby ústavy mohly využít maximálně svůj potenciál a aby celkově entropie systému neklesala.

Domnívám se, že člověk (dokonce ani akademik) není ten, který by mohl určovat směr vývoje, ale je pouze ten, co se snaží poznat zákony vývoje a nějakým způsobem se jim přizpůsobit. Toto by se mělo promítat i ve vedení fakulty. Největší evoluční výhodu získává ten, co se dokáže co nejlépe přizpůsobit. Tato tabulka ukazuje hlavní problém, kterému bude fakulta čelit v následujících letech:

V roce 2000 bylo na veřejné vysoké školy přijato 22 000 ze 150 000 možných uchazečů, čili asi jen 23 %. Tedy každý čtvrtý maturant mohl studovat na veřejné vysoké škole.

V roce 2008 byla situace již úplně jiná, počet maturantů klesl na 140 000, ale na vysokých školách studovalo 80 000, čili 48 %, tedy každý druhý.

Předpoklad pro rok 2017. Klesne počet uchazečů na 102 000, ale na veřejných vysokých školách bude studovat 50 000, což je 49 %.

Takže budeme mít menší a relativně horší počet uchazečů o studium, což bude velký problém, jehož rozsah se pokusím znázornit na jednoduchém grafu. Procento populace v maturitním ročníku je závislé na IQ maturantů, které se pohybuje mezi 130 a 80. Tento graf nám říká naprosto jednoduchou věc a to, že 100 % maturantů má vyšší IQ než 80 a 1% má vyšší IQ než 130. V případě, že bude studovat na vysokých školách 50 % populace, bude nejnižší IQ 105. Fakulta se musí rozhodnout, jak se k tomuto postaví. Buď můžeme sledovat celkový trend vysokého školství a přizpůsobíme naše vzdělávací programy tomu faktu, že zde budeme mít studenty s nižšími studijními předpoklady, nebo můžeme říci, že nás zajímá jen část populace. Například 25 % populace s IQ vyšším, než 110 % a soustředit tedy naše úsilí na to, abychom na fakultu dostali menší množství kvalitnějších studentů, než abychom zde měli větší množství studentů průměrných. To se domnívám, že je cesta pro Přírodovědeckou fakultu, snažit se bojovat o menší populaci s relativně lepšími studijními předpoklady.

Zde je několik bodů, jakým způsobem by se toho dalo dosáhnout:

Zviditelnění fakulty, popularizace v médiích, vytvářet propagační materiály a komunikovat jimi se středními školami, pořádat semináře a letní školy pro veřejnost a středoškolské studenty, mít kvalitní přednášky a přednášející.

Na bodu 1-4 podala fakulta projekt OPVK určený na popularizaci přírodních věd a tyto body budou jím financovány. V různé míře tyto body již fakulta řeší.

Prvním bodem je zajistit si dostatečné množství kvalitních posluchačů.

Druhým bodem je zabezpečit kvalitní podmínky pro kvalitní vědu. Na to potřebujeme kvalitní pracovníky, provozní prostředky a přístroje. V tomto vidím poměrně zásadní problém. Končí operační programy, ve kterých měla fakulta za 3 nebo 4 roky fungování

půl miliardy korun a fakulta bude mít poměrně méně volných prostředků. Proto se fakulta zapojila do přípravy nového operačního programu, který se jmenuje Vzdělávání, výzkum a výuka a definovala si v rámci něho své cíle, které by ráda naplnila. Dále v minulém roce přepracovaly jednotlivé ústavy a celá fakulta střednědobý plán vědecko-výzkumné činnosti, tzn. směry, ve kterých si fakulta troufá postupovat dál (směry na které má lidi, na které má peníze apod.). Fakulta má tedy stanovené priority, jakým směrem by se chtěla ve výzkumu ubírat. Bude záležet na tom, jakým způsobem budou organizovány operační programy, jakým způsobem bude fungovat finanční agentura a grantová agentura, aby se těmto podmínkám mohla fakulta přizpůsobit.

Pro černé buňky je tento bod efektivita a profesionalizace procesu a řízení infrastruktury. Bez fungující infrastruktury, bez managementu, řízení a administrativy nemůže univerzita fungovat. Měla by to vykonávat efektivně. Rád bych slíbil, že se pokusím o snížení administrativní zátěže akademiků, ale pokud zátěž bude pokračovat podobně, jako pokračovala u operačních programů, tak se obávám, že určitě můžu slíbit pravý opak. Fakulta se ale bude snažit, aby administrativní procesy byly maximálně efektivní, vykonávat jen to co bude nezbytné pro zachování efektivního chodu fakulty a minimalizovat ekonomické a právní rizika, tzn. neudělat takovou chybu, které by stála fakultu příliš velké množství peněz, nebo příliš velké množství času, který by musel vydávat tajemník nebo právník na řešení této situace.

To byly tři dlouhodobé cíle, kterým se dle mého názoru bude potřeba věnovat v následujícím funkčním období. Zde jsou relativně dva krátké cíle aktuální, které souvisí s aktuální situací.

Bude dostaven CESEB v Kampusu, tím pádem na Kotlářské vznikne volný prostor, který bude potřeba nějakým způsobem vyřešit tak, aby byl co nejefektivněji využit. Zároveň dojde k poklesu operačních programů, někteří lidé, kteří mají smlouvy na doby určité, budou muset alespoň krátkodobě v tomto prostředí skončit.

Domnívám se, že se nabízí možnost, že bychom se mohli pokusit udělat něco, co se nazývá stabilní rozvoj. Aby alespoň velké přednášky, kde chodí velké množství lidí, byly pevně fixovány alespoň na několik let dopředu. Ušetřilo by se tak úsilí fakulty, které musí vydávat na každoroční tvorbu rozvrhu a celkově usnadnit plánování akademickým pracovníkům.

Tyto úkoly jsou velmi rozdílné od těch, o kterých jsem mluvil před čtyřmi lety. Tehdy byla situace daleko dramatičtější. Jednalo se o dostavbu Kampusu, protože nebyl schválen ani CESEB ani CEITEC. Část fakulty se nacházela v provizoriu v Řečkovících a nebylo zřejmé, jak dlouho tam musí vydržet. Nebyly schválené VaVpI projekty a jednalo se o to, jakým způsobem se velké VaVpI projekty začlení do struktury fakulty, což se s výjimkou CEITECu, který není úplně vyjasněný, povedlo. Hlavní problém v té době byla finanční stabilizace fakulty. Bývalý rektor prof. Fiala řekl větu, při které mne polil horký pot, že doufá, že fakulta vyřeší své problémy a přežije. Tehdy jsem si neuvědomil, že problémy mohly být tak vážné, ale ukázalo se, že opravdu vážné byly. Tato tabulka ukazuje, že se problémy podařilo překonat. V roce 2010 byl PVČ (příspěvek na vzdělávací činnost) 295 milionů (necelých 16 %), dnes je to 346 milionů (skoro 20 %) a ještě 15 milionů generuje CEITEC, celkové investice byly 929 milionů (26,3%), dnes jsou 1 138 milionů (25,8 %) + 150 milionů na CEITEC. Odvody zůstávají stejné. Výsledků se dosáhlo se stejným, sníženým počtem akademických pracovníků, protože někteří odešli na CEITEC, někteří byli zaměstnáni na OPVK. Celkově zde tedy došlo k poklesu. K té situaci došlo z řady důvodů. Prvním úkolem je, že ministerstvo školství začalo výrazně uplatňovat parametr kvality. Dále došlo k velmi výrazné změně na úrovni univerzity, která přestala PVČ počítat podle kreditů a odvody podle ploch, ale v podstatě přebírá metodiku podle ministerstva školství. Velký dík patří proděkanovi, prof. Došlé a paní tajemnici, že byli

schopni vyvinout takový systém, který je schopen takové parametry přepočítat na ústavy. Ty pak dostávají rozpočet přesně v takové struktuře, v jaké ho vytvoří, odpočítávají se jím odvody.

Domnívám se, že mechanismus řízení fakulty s výraznou decentralizací a převodem na ústavy, odpovídá v současnosti jak ekonomicky, tak potřebám fakulty, tak i těm termodynamickým zákonům a umožňuje fakultě dobře reagovat na vnější prostředí.

Závěrem bych Vás chtěl požádat o důvěru, abych naší fakultu v tomto duchu mohl vést i v dalším funkčním období. Děkuji.

Bek: Já bych chtěl říci pár slov, jelikož rektori jsou zpravidla zváni na tato shromáždění a to ne s očekáváním, že by dávali doporučení fakultám, koho mají zvolit. To samozřejmě ne. Ale možná se ode mne na univerzitě očekává, že podám příslušné svědectví o tom, jak vnímám dění na dané fakultě. Zdá se mi, že fakulta prožívá období nebývalé prosperity. To je z části její zásluhou a z části žije ve šťastné době, kdy celá řada politik státu vytváří relativně příznivé podmínky, jakkoliv je to komplikované administrativně pro fakulty našeho typu. To není úplně samozřejmá věc a podle mého soudu, budoucnost zase přinese některé výzvy, možná ano, možná ne, ale jsou tam určitá rizika. Současný model financování je poměrně dobře šitý na míru výkonným oborům, které se soustředí na základní výzkum. Všichni jsme si vědomi toho, že státní politika by mohla být v krátké době vychýlena ve prospěch aplikovaného výzkumu, aplikací apod. Vliv průmyslové lobby na prozatímní současnou vládu a její možný vliv na budoucí vládu mohou být zdrojem určitého rizika. To si nezastírejme. Mě se ale zdá, že se vám v posledních čtyřech letech mimořádně podařilo využít příležitostí, které se zde objevily. Dle mého názoru, oproti době před čtyřmi lety dnes univerzita vnímá Přírodovědeckou fakultu, když si vypůjčím politický slogan, jako klidnou sílu na univerzitě. To já vnímám velmi pozitivně. S panem děkanem se mi velmi dobře spolupracuje, protože si oba myslíme, že muži, kteří křičí a zvyšují hlas, jsou směšní. Má se tedy vyjednávat, hájit zájmy a zároveň se má hledat cesta k dohodě. To je pro univerzitu nesmírně důležité. Já myslím, že se s panem děkanem setkáváme i v pohledu na to, jak se má univerzita a fakulta spravovat. Teď chodím do školy na právnickou fakultu na studium LL.M., což je pro mne velký zážitek, je to velmi poučné a jsem spolužákem s panem kvestorem. Proběhla zde poměrně akademická debata o řízení univerzit. Pan kvestor se mě snažil přimět k tomu, že řízení je v zásadě jedno i na univerzitě a já jsem zuřivě oponoval a říkal jsem: „No jo, to řízení to je sice fajn, ale to se vlastně hodí spíše pro tu administrativní část, pro tu akademickou se hodí spíše slovo, které se do češtiny špatně převádí a říká se tomu „governments“. To je to spravování zájmů, které jsou na univerzitě různorodé. Akademické vedení spočívá v hledání velmi jemných kompromisů, většinových průniků zájmů, je to nekonečná historie vyjednávání, debat, diskusí a vzájemného přesvědčování. Ale myslím si, že jsme přesvědčeni, že to je nejlepší způsob spravování dané situace v daných podmínkách. Zdá se mi, že v tomhle Přírodovědecká fakulta je velmi stabilním prvkem toho univerzitního organismu a tím bych chtěl poděkovat současnému vedení, které na tom má velký podíl. Kromě všech výzev, o kterých zde byla řeč, nás čeká ve vztahu k Přírodovědecké fakultě ještě několik agend, které vás chtě nechtě budou zaměstnávat v nějaké míře. Rozhodování o demografii vůbec nebude snadné, protože víme, že ta poptávka studentů bude velmi diferencována oborově napříč univerzitou, nebo napříč fakultami a jsou obory, které nepochybně budou moci dosáhnout na 10 % nejlepších a jsou obory, které se musí nezbytně smířit s tím, že budou muset vykřesat jiskru boží i z oborů o kterých si třeba před dvaceti lety mysleli, že na univerzitu nepatří. To tak ale opravdu je a já si myslím, že tak se chová celá řada i západních univerzit. To znamená podstatnou změnu výuky, znamená to nebývalý zásah do toho, jak si představujeme curriculum třeba na bakalářské úrovni. To je debata, která možná čeká muzikology, nebo určitě čeká muzikology, dnes

málokdo umí noty. Taky to ale čeká fyziky, protože trend zrovna nevede k masové poptávce po těchto oborech. Takže zde je řada výzev, které nás společně čekají. Druhá oblast, která zdánlivě může být méně nápadná a důležitá, ale mě přijde velmi podstatná i pro budoucnost oborů jako jsou obory Přírodovědecké fakulty je vzdělávání učitelů. Stát stojí před vážným rozhodnutím o tom, jak si představuje další vzdělávání učitelů. Jak má probíhat, jak má být financováno. Dosavadní model v podstatě devastuje vzdělávání učitelů. To je obrovské riziko pro celý vysokoškolský sektor, protože nepochybně získávání lidí pro studium, jako je matematika, se neodehrává primárně na ulici nějakou propagační akcí těsně před přijímacími zkouškami, ale odehrává se někde na základní a střední škole. Samozřejmě nepropaguji to, že bychom měli vzdělávat lidi, kteří nenajdou uplatnění, ani si nemyslím, že bychom mohli obhájit, že budujeme o čem chceme, kdy chceme a za kolik peněz chceme, ale myslím si, že nás čeká poměrně ostrá debata s různými aktéry té české vysokoškolské politiky o směřování výzkumu. To budou zastánci toho aplikovaného charakteru vysokých škol ovlivňovaných významně třeba komerčními partnery, na druhé straně budou představy škol regionálního typu, které budou dominantně vzdělávat bakaláře a budou mít úplně jiné zájmy než kamenné univerzity jako Karlova Univerzita, Masarykova Univerzita a Univerzita Palackého v Olomouci. Myslím si, že v tom nadcházejícím období by bylo velmi dobře, kdybychom dokázali lépe a těsněji spolupracovat s Karlovou Univerzitou a s Univerzitou Palackého v celé řadě oblastí. To se týká jak vedení univerzit a hledání společných zájmů, přesto že jsme v řadě věcí konkurenty, tak se to týká i fakult, jednotlivých ústavů. Já si myslím, že ty příští strukturální fondy už se neodehrají úplně v tom režimu soutěže. Myslím si, že se bude mnohem více hledět na to, jak vypadá infrastruktura v Olomouci a v Brně a zda nepředkládáme projekty, které mají významné překryvy z hlediska dokumentace. Myslím si, že je potřeba, abychom více než v minulosti vedly debatu na nejrozsáhlejších úrovních univerzitního života. My jsme se proto pokusili vytvářet nějaký rámec se snahou o ustavení konsorcia vysokých škol a zejména tedy olomouckou a Karlovou Univerzitou. Z pohledu zájmu Filozofické a Přírodovědecké fakulty je beru za klíčové partnery a každá spolupráce, která se podaří rozhodnout na základě studijního programu, ústavu, fakulty, univerzity, bude cenná, protože si myslím, že nás úplně nečekají jednoduché roky. Já jsem byl dnes překvapen na správním místě, kdy se prezentovala úspěšnost univerzit v projektech z evropských fondů. Ne že bychom byli úplně nejlepší z hlediska objemu, ale možná je to svým způsobem dobře, ale ukousli jsme si obrovský krajíc 3,3 miliardy korun během čtyř let do rozpočtu univerzity a při tom pokuty, které nám byly vyměřeny, jsou asi 6 milionů a nedokázali jsme vyčerpat asi 8 % té částky oproti ostatním. Takže ty naše černé buňky v této oblasti zřejmě vykonávají nadstandardně dobrou práci. Já vím, že existuje to riziko parazitismu a není v zájmu hájit bujení administrativy, ale uvědomme si, že se rozpočet univerzity během několika let zdvojnásobil. Letos univerzitou proteče 8 miliard korun a z toho je relativně malá část volná dotace. Se všemi zdroji peněz jsou spojena obrovská rizika a náklady. My potřebujeme dobře zaplacenou a fungující administrativu. Samozřejmě musí být pod akademickým vedením, ale myslím si, že zatím se nám nestalo, že by jela na úkor akademických činností, protože peníze se zdvojnásobily během pěti let. Tempo financí, které na univerzitu přicházejí, bylo významně rychlejší, než nárůst administrativní. Já bych chtěl poděkovat panu děkanovi za výbornou spolupráci, za roli, kterou Přírodovědecká fakulta sehrává. Nebudu vám nic radit, jen vám mohu říci, že pokud byste náhodou zvolili tohoto kandidáta, tak já nebudu muset mít bezesnou noc nad tím, jestli ho mám jmenovat nebo ne a tím vám děkuji za pozornost.

Dotaz: Jaký je Váš postoj k CEITECU?

Leichmann: S CEITECem je uzavřeno jakési memorandum o spolupráci a konkurenci bych viděl poměrně jako malou. Na CEITECu pracuje velmi málo lidí, kteří jsou jen na CEITECu. Ostatní jsou na CEITECu a na Přírodovědecké fakultě dělenými úvazky. Každý ze zaměstnanců si může vybrat, jestli grant podává na tom nebo na tom pracovišti. V podstatě se může zařídit podle toho, na jakém pracovišti mu to bude lépe vyhovovat. S CEITECem je spojena celá řada problémů, zejména související s volbou rozpočtu, s jeho organizací apod. Je to struktura, která je svou velikostí v podstatě rovna některým fakultám na univerzitě. Jeho noření do celé struktury je problematické, ale zatím existuje několik orgánů, které činnost mezi univerzitou a CEITECem koordinují. Ředitel CEITECu a tajemníci několikrát ročně upravují otázky týkající se rozpočtu. Je vědecká rada CEITECu, která má své zastoupení a tvoří jeho rozpočet. Vědecké konkurenci se rozhodně zabránit nepodaří. Jde jen o to se nějakým rozumným způsobem dohodnout na tom, aby opravdu na stejné téma šly velmi podobné projekty. To je počítáno na úrovni ústavů. Na úrovni fakulty a univerzity se hospodářské problémy stále řeší. CEITEC má v podstatě statut hospodářství fakulty, podobným způsobem má i rozpočet. Jeho problém je, že nemá žádné výukové prostředky. Peníze má velmi přesně určené. Symbióza to nebude. Konkurence to bude, ale určitě ne zničující. V oblasti výukové to rozhodně konkurence nebude a v oblasti projektu je to otázka nalézt takovou cestu, aby to bylo spíše k prospěchu obou.

Bek: Já bych chtěl jen doplnit. Na Přírodovědecké fakultě, stejně jako na Lékařské fakultě je CEITEC vnímán hodně ambivalentně, ve zbytku univerzity je to úplně vychýleno ve prospěch CEITECu, protože na ostatních fakultách je CEITEC vnímán dominantně jako něco, co si vymyslela Lékařská a Přírodovědecká fakulta pro to, aby získaly nadstandardní podmínky pro výzkum a zatáhly do toho celou univerzitu s prominutím. Když se to zjednoduší ta argumentace. Je potřeba si uvědomovat, že to je veliký podnik, který vystavuje univerzitu značnému riziku. Podmínky toho operačního programu byly velmi striktní. Je to projekt, který vyrostl z dlouhých debat uvnitř této univerzity. Z pohledu mého a řady účastníků těch debat je to projekt, který otevírá univerzitě výraznou příležitost ve střednědobém horizontu se posunout na pomyslném žebříčku světových univerzit. Když se podíváme na organizační struktury řady univerzit, které jsou na tom lépe než my, tak zjistíme, že uvnitř celku existují vysokoškolské ústavy, nebo obdoba takového zařízení, které prostě fungují v odlišném režimu. Jsou to celky, které vybočují od toho, co je na univerzitě obvyklé. Má to podle všeho řadu dobrých důvodů. Já chápu jak je to citlivé, jaká existuje obava vycházející z toho, že budou daňově zvýhodněny apod. Prosim tedy akademickou veřejnost o úvahu, která překračuje horizont dvou let, těch bolestí. Na začátku se velmi pracně dohaduje, jak to bude fungovat, jaký to bude mít vnitřní režim, jakou pravomoc bude mít ředitel, jaké pravomoci budou mít ředitelé programu, jaké pravomoci bude mít vědecká rada, jak budeme substituovat akademickou kontrolu senátem. Tyto věci se řeší za chodu. Vzniká zde do jisté míry nový organismus univerzity a má určité transakční náklady, včetně konfliktů, které to vyvolává. Já jsem přesvědčený o tom, že tomu budeme věnovat dostatečnou energii, že dokážeme nastavit ta pravidla, aby střednědobý benefit z úspěchu CEITECu měla celá univerzita, nejenom Přírodovědecká a Lékařská fakulta, které budou nepochybně využívat té infrastruktury. Nakonec to bude mít pozitivní dopad na celou univerzitu. Je to první část univerzity, kde je komunikační jazyk angličtina. Základní úkony se zde dějí v anglickém jazyce. To je benefit pro univerzitu, který je nedocenitelný, protože nás nutí postupně se adaptovat na to, že se mezi námi pohybují kolegové, kteří nemluví česky. CEITEC je významnou branou k takové univerzitní kultuře, kterou zatím upřímně řečeno žádné součásti univerzity nemají. To jsou benefity. Jsou tam nějaké transakční náklady, rizika, administrativní náklady a zatěžuje to pana děkana, mě denně, dva prorektory, půlku

obvodu rozvoje. Neustále hledáme vyjednávání, kompromisy, chceme zabránit konfliktům, které se objevují. Já zde využívám toho fóra tak trochu k přemlouvání akademické veřejnosti k jisté dávce trpělivosti, protože benefity se projeví až po nějaké době.

Schlaghamerský: Já bych se chtěl zeptat na Vaší vizi z hlediska posunu fakulty v mezinárodních měřítcích, internacionalizace s tím souvisí. To, co zde zaznělo, bylo velmi takové demokratické, fakulta žije svým životem, všichni asi víme, co děláme. Ústavy jsou úspěšné a nejlepší je do toho příliš nevrzat, protože se to osvědčilo a upřít se tam, kde to přináší nějaký zisk. Nemyslím zisk jen finanční, ale i v rámci poznatků. Ale nějaké dlouhodobější směřování někam, to přece jenom podle mě vyžaduje trošičku toho vedení a nějaké vize kam to tedy směřuje. My si zatím stále hrajeme relativně spokojeně v dané chvíli na tom národním hřišti. Ono to asi dost dobře není jinak ani v dané chvíli možné. Určitě tady musíme počítat s tím, že jsme v nějaké větší Evropě a ve větším světě. Jak to tedy vidíte, pane děkane v těch příštích letech?

Leichmann: Ta část té odpovědi je v tom operačním programu 3E. CEITEC bude mít program udržitelnosti, matematicky a předpokládám, že CEPLANT se o tento program pokusí taky. Takže potom zůstanou na fakultě obory, které neměly extra VaVpI peníze k tomu, aby se mohly v tom mezinárodním měřítku někam posunout. Nepochybuji o tom, když si CETOCOEN za 200 mil. nakoupí investice a má skoro 30 % zahraničních pracovníků, že by nebyl mezinárodně konkurenceschopný. My se domníváme, že tady ty další operační programy vzdělávání a výzkum by měly být převážně použity pro ty obory, které se těch VaVpI projektů neúčastní. Takže by mělo dojít k tomu, že ústavy, které se neúčastnily VaVpI, by měly být v dalších programech zvýhodněny tak, aby se jim umožnilo konkurovat těm velkým centrům, která už sama mají internacionalizaci v sobě obsaženou. CETOCOEN bez toho, aby měl určité množství zahraničních pracovníků, aby tam měl zahraniční profesory, by svoje indikátory nenaplnil. Podobně bychom chtěli, v závislosti na tom kolik v těch programech bude peněz, udělat to i pro ty zbývající ústavy. Tím, že se budeme snažit naplnit tyto body, tak když budeme mít dostatek prostředků, tak ty kvalitní pracovníky se budeme snažit získat. I když není to teď tak úplně pravda, protože jsem viděl nějaké výběrové řízení, kdy ani za plat 8 tis. euro sem zahraniční pracovníci i tak nepřijdou. Ono to není tak úplně jednoduché, ale každopádně to vyrovnávání a ta další internacionalizace je spojená tady s tímto operačním programem.

Schlaghamerský: Já mám k tomu ještě dotaz. Operační programy, aspoň jak jsem zažil teď ten který běžel, nebo teď doběhl. Konkurenceschopnost je krásná věc, ale my jsme vytvořili spoustu předmětů a teď je otázka, jestli na ně budou chodit ti studenti, navíc v situaci, kdy nám klesá ta demografická křivka. Trošku riziko je, že to sklouzne k tomu co známe u grantů, že se půjde z jednoho grantu do druhého a už se nedodělá to před tím, ještě by se z toho dalo něco publikovat a už se musí dělat na tom novém. Tady je stejné to riziko, že se dostaneme do toho projektového běhu, že vždycky něco nastartujeme, něco vymyslíme, teď to z části zavedeme a teď to postupně bude ubývat a skomírat a my zase budeme budovat něco nového a výsledek bude na konec úplně stejný. Jak tomuto zabránit?

Leichmann: Já mám obavu, že k této situaci bohužel nedojde, já si myslím, že to není úplně špatná situace, kdy jeden projekt navazuje na druhý. Tento program pravděpodobně nezačne fungovat dřív, než v roce 2015, spíš v roce 2016, takže celý rok 2014 budeme muset žít z podstaty, co se v rámci těch předcházejících programů, toho OPVK podařilo, a bude pravděpodobně dost času, protože bude málo peněz na to, aby se výsledky z toho OPVK daly nějakým způsobem dotáhnout. Minimálně rok 2014 a obávám se, že bohužel i rok 2015.

Vašina: Já budu mít dva dotazy. Cítím problém, že když se někdo hlásí na nějakou funkční pozici, tak přesto, že vedle může být někdo mladší, dynamičtější, který chce něco změnit, může být problém. Máte plán v budoucnu vyhledávat kádry? Jak se to kdysi říkalo.

Leichmann: Já myslím, že to, jak je nastaveno fungování fakulty, tak kádry si vyhledávají sami, protože na každého ředitele ústavu je nejpozději za 4 roky, v závislosti na tom jakou má smlouvu, v některých případech jen 3, vypsáno výběrové řízení. Do tohoto výběrového řízení se mohou hlásit lidé odkudkoliv. Nedávno bylo vypsáno mezinárodní výběrové řízení na ředitele CETOCOEN. Přesto, že ty prostředky byly obrovské, které mohl ředitel dostat, tak se přihlásil jeden Turek a jeden Pákistánec. U obou byl předpoklad, že se zde přihlásili proto, aby dostali vízum a ne pro to aby pracovali, protože jejich životopis neodpovídal tomu, že by mohli vést kolektiv 130 vědců s takto obrovským obratem. Přesto, že se vedení upřímně snažilo sehnat mezinárodního ředitele v blízkosti v německy mluvící zemi. Přesto, že ten plat byl obrovský, tak to byl problém. Pochopitelně děkan nemůže vyhledávat a nemůže znát, jestli tamten fyzik z Prahy by byl dobrý a naopak. Můžeme ale dbát na to, aby se o výběrovém řízení všichni dověděli a aby proběhlo způsobem, aby zabezpečilo průběh daného ústavu. Vzpomínám si, že na jeden ústav zde probíhalo konfliktní výběrové řízení, kdy se hlásil někdo mladší s velmi progresivními nápady, ale ústav se v podstatě úplně obrnil, že takového člověka v žádném případě nechce, protože ten člověk už měl za sebou 2 zničené ústavy. Já si myslím, že ten mechanismus výběrového řízení, který funguje na ředitele, je skutečně dostatečně otevřený.

Vašina: Druhý dotaz. Když jste byl zvolen, tak prof. Janyška měl na starosti rozpočet, velice aktivně komunikoval s komisí, snažil se všechno zařídit vysvětlit a stal se z něj poté prorektor. Komise cítila, že po novém roce nastal tlak na to, aby nebyla tak silná kontrola proti rozpočtu jak bylo tradicí minimálně za minulých 12 let, kdy se dalo vše dohledat v zápisech. Jednoduše řečeno jsme to vnímali tak, že se tvorbu rozpočtu snažíte předat těm černým buňkám a nenechat těm zeleným, aby se Vám dívaly pod ruky. Nakonec jsme se domluvily, že ne všichni budou mít přístup ke všem datům, ale jen akademická komise, takže vybraná část senátu. Jak v tom hodláte nyní pokračovat?

Leichmann: Vždy to závisí na tom odpovědném proděkanovi, který má tvorbu rozpočtu na starosti. Protože pravděpodobně dojde v týmu proděkanů k nějakým změnám, tak zatím nevím, kdo bude za tuto oblast odpovědný. Každopádně Vás můžu ubezpečit, že ten rozpočet tvořily zelené buňky, což jsem byl já a prof. Došlá. A některé problematické věci jsme nechtěli ukázat některým ředitelům, protože se týkaly například detailní struktury příjmu některých ústavů. Avšak velké části rozpočtu byly zveřejněny a budeme v tom pokračovat dál. Rozhodně to není tak, že by rozpočet počítaly výkonné složky, to znamená oddělení pro vědu a výzkum, ekonomické oddělení a paní tajemnice. Výpočet vychází ze základního algoritmu prof. Janyšky, který potom dál rozpracovala prof. Došlá. Rozhodně nehodláme rozpočet žádným způsobem tajit. Rozpočet je dnes pouze přepočítání a rozpočítání jednotlivých parametrů podle vzorce a není to nějaký politický problém, ale otázka matematiky a toho, jak dokážeme jednotlivé parametry rozklíčovat a kvantifikovat.

Vašina: Děkuji panu děkanovi za odpověď. V každém případě se musí proděkan řídit Vašimi instrukcemi a nemůže si dělat, co chce. Druhá věc je, že když Milan Baláž, který tu sedí, byl předseda ekonomické komise, tak mi vždy říkal, když jsem šel na zasedání kolegia, abych chtěl ta rozpočtová data. Ne proto, abychom si je prohlíželi, ale abychom se mohli podívat, že je vše v pořádku, protože například na posledním zasedání senát našel velké chyby v podkladech pro přijímací řízení, takže kdyby se něco podobného stalo v rozpočtu, tak si myslím, že by je ekonomická komise našla a včas to zachytila.

Majerová: Pane děkane, mluvil jste o tom, jaké jsou Vaše plány a cíle na to, jak dostat fakultu na mezinárodní úroveň. Představil jste nějaké projekty OPVK a VaVPI atd. Nicméně myslím si, že to není všechno jen o penězích, ale například i o způsobu, jakým ti lidé můžou u nás žít. Dovedu si představit situaci, že například někdo nevezme místo za 8 000 eur, protože nemůže být v kontaktu se svou rodinou. Říkal jste například, že na Kotlářské se uvolnilo místo. Základní věc, o které se bavíme už hodně dlouhou dobu, je školka. Pokud se uvolnila místnost, nemohli bychom po vzoru FSS nebo FI umožnit pracovníkům nebo i studentkám, které mají malé děti, aby mohli během přednášky někde zanechat dítě. Dále nám studentům dlouhodobě chybí přednášky v anglickém jazyce. Je několik fakult, které nutí své studenty mít přednášky v anglickém jazyce. My když tady budeme mít nobelistu, tak budeme mít přednášku v cizím jazyce a studenti nepřijdou, protože na to nejsou zvyklí. Máte nějaký plán, jak vnutit do budoucna, aby se otevíraly předměty v angličtině.

Leichmann: K těm školcům. Můžu se zeptat na těch fakultách, jak to tam funguje a můžeme se potom určitě bavit o tom, jak by to mohlo fungovat na Přírodovědecké fakultě. Pokud jde o přednášky v angličtině, tak v důsledku předávání pravomocí na nižší úrovni v tom děkan už nemá žádné pravomoci a v podstatě je to na úrovni ústavů. Přednášky v angličtině by se měly ustavit, protože velká část programů je akreditována přímo v angličtině a proto pro většinu předmětů musí existovat jak sylaby, tak výukové materiály v angličtině a myslím, že přes 30 % všech magisterských programů je akreditováno v angličtině. Je to pak na vyjednávání s jednotlivými řediteli, případně garanty, aby tuto věc zajistili.

Majerová: Jen doplním k těm pravomocím, že například ESF má opatření děkana, které říká, že každý student musí absolvovat v konkrétním rozsahu určité kurzy v angličtině, takže je určitě ve Vašich kompetencích to zajistit. Pokud jde o ty předměty, tak věřím, že někde v akreditačních materiálech je napsáno, že předměty v anglickém jazyce existují, nicméně nevypisují se, neotevírají se a nedá se do nich zapsat. Na biologii je například sedm nebo osm předmětů, které se dají zapsat, ale to je málo a studenti, kteří neumí češtinu, tak mají velmi omezené možnosti studovat, přestože je přijímáme.

Leichmann: Výuka těch předmětů v angličtině je věc, na které se můžu s řediteli ústavů domluvit. Nevidím v tom problém, protože na každém ústavu je někdo, kdo vystudoval v zahraničí nebo má zahraniční kontakty, takže v tom problém není. Problém bývá, například když jsem studoval v Rakousku, v tom, že v případě, kdy jeden v té skupině řekne, že to chce česky, protože na to má nárok.

Majerová: Zákon neříká v jakém jazyce má být předmět. Například na FF, když někdo studuje Francouzský jazyk a literaturu, tak přece nemůže někdo říct, že nechce poslouchat přednášky francouzsky.

Schlaghamerský: Loni jsme dělali studii, která se týkala mobility studentů a výsledek byl, že internacionalizace studentů je na naší fakultě na poměrně dobré úrovni, přijíždí sem studenti, vyjíždí dost studentů. Ale základní problém je, že studenti, kteří k nám přijdou, nemají v podstatě co zapisovat. Dlouhodobě se tím vystavujeme jakési ostudě či nepřijemnostem. Způsob, jakým se to řeší je, že učitel dá studentovi nějakou knihu v angličtině a řekne mu, ať přijde na konci semestru, kdy ho vyzkouší. Co pak z toho studia má, vlastně vůbec nepozná, jak se tady studuje. Myslím si, že je pravda to co říká Eva Majerová, že naši studenti nemají návyk si zapisovat předměty v angličtině. Ředitelé však mají velmi malou motivaci v tom směru něco dělat, protože pokud na to nejsou prostředky, tak to ten ředitel ústavu zajišťovat nebude. Takže si myslím, že tam je impuls z vedení asi potřeba.

Bek: Z pohledu univerzity je ta situace dost tristní, protože po 15 letech deklarovaného úsilí o internacionalizaci je ta skutečně realizovaná nabídka výuky v angličtině poměrně malá.

Máme to akreditováno, ale reálně toho učíme poměrně málo. Napříč univerzitou jsme debatovali v letošním roce možnosti hledání nějaké rozpočtové pobídky. Řekli jsme si ale, že to nebudeme dělat na ten příští rok, protože potřebujeme důkladnější analýzu toho, co se úspěšně realizuje na fakultách a zacílit pak tu ekonomickou pobídku tak, pokud bude v pravidlech schválena senátem, aby se honorovalo jen ta realizovaná výuka. V minulosti se utráceli na univerzitě sice ne veliké, ale jisté prostředky v rámci rozvojových programů na přípravu výuky v angličtině. Prostředky se konzumovaly, ale výuka se pak nerealizovala. To určitě nebyl vhodný ekonomický model, jak to povzbudit. Takže tentokrát bychom rádi našli nástroj, který by dávala ten bonus až skutečně za to, co se skutečně vykáže, protože pro to pracoviště zajištění takové výuky určitě představuje nemalou zátěž, takže aby pracoviště pak mohlo počítat s tím, že ten bonus potom přijde, že to byla jakási investice. Celé je to obecný problém, který se netýká jen Přírodovědecké fakulty. Nabídka je malá a je to už v tuto chvíli brzda toho, aby k nám studenti přicházeli. Nemůžeme čekat, že k nám budou chodit studovat v češtině doktorské studium zahraniční studenti a nemůžeme čekat, že za to budou platit obrovské školné, když jim atraktivní univerzity nabídnou doktorské studium bezplatně. Ono nám nyní nic jiného nezbyvá, než ty studenty brát do českého programu, ale pak jim musíme nabídnout studium, které jim umožní absolvovat studium s příslušným intelektuálním ziskem. Vzhledem k celosvětové konkurenci musíme těm studentům nabídnout nějaké atraktivní podmínky například tím, že neplatí to školné a dostanou stipendium a zbývá než je učit v nějaké míře v angličtině.

Schlaghamerský: Zazněl tady stabilní rozvrh, a protože nyní již budeme kompletní v kampusu, tak bych se rád zeptal, jaká je situace z hlediska dostupnosti velkých poslucháren pro výuku, která musí probíhat, protože prozatím stále ta situace s lékařskou fakultou se mi jeví jako nevyjasněná.

Leichmann: K tomu probíhalo několik jednání na úrovni proděkanů a tajemníků o rozdělení prostor v kampusu. Problémem jsou velké posluchárny a byla zde jistá ochota LF se přizpůsobit. Pokud vím, tak se tento problém podařilo vyřešit a do kampusových poslucháren se vejde, byť za cenu, že budou v provozu od pondělí sedmi ráno do pátku do osmi večer. Ta kapacitní situace je tedy taková, že se tam vejde. Stabilní rozvrh potom budeme konstruovat dál. Jsem celkem optimistický, protože největší brzdou stabilního rozvrhu byla tato aula, která byla příliš obsazená, protože řada oborů měla v prvním ročníku příliš mnoho studentů. Nyní to množství studentů klesá, takže klesne i potřeba této velké auly a posluchači budou moci chodit do jednotlivých oborových poslucháren a tím pádem to podle mne bude možné. Na Kotlářské jednodušeji a snadněji než v kampusu. V kampusu to může být problém, pokud LF nesleví a pojedje si podle svého fixního rozvrhu a my budeme moci obsazovat jen zbylé termíny, tak to k tomu stabilnímu rozvrhu bude směřovat samovolně.

Bulant: Mám dotaz k tomu, co tady zaznělo k vývoji demografické křivky a k tomu, že bychom si rádi vybírali kvalitní studenty. Ono to bude samozřejmě velmi těžké, protože ti kvalitní studenti si zatím podle všech analýz nevybírají nás. Doc. Leichmann mluvil o tom, jakým směrem napřít usílí. Mě by zajímalo, zda bude vedena nějaká debata na úrovni fakulty o limitech v navazujících, případně i bakalářských studiích i v závislosti na předpoklady ke studiu nebo na dosavadní výsledky apod.

Leichmann: Když se podíváme na výsledek přijímacích zkoušek, tak je jasné, že biologie měla na některých oborech až šestinasobný přetlak a například na Lékařskou genetiku se hlásilo myslím desetkrát více studentů než by bylo možné přijmout. Pak jsou zase jiné obory, které s bídou tu svoji kvótu naplní. Takže to bude záviset od oboru a je jasné, že pokud bude chtít fakulta využívat svých kapacit, tak k něčemu podobnému bude muset dříve nebo později dojít, protože pokud budou někde trvale kapacity nevyužité a někde

bude na ně velký tlak, tak by pochopitelně bylo pro fakultu velmi špatné, kdyby trvala fixně na těchto parametrech.

Zemánek: Rád bych navázal na dotazy k učebnám. Vzhledem ke klesající křivce se nám může stát, že časem zůstanou některé učebny volné, třeba v pátek odpoledne, jak se to děje na matematice už nyní. Vzniká tedy prostor toho nějak ekonomicky využít, nabídnout ty posluchárny k pronájmu pro některé akce. Otázka zní, zda je to možné a jaký je názor vedení fakulty.

Leichmann: Možné to je, myslím, že i tato aula je pronajímána nějakým pěstitelem kaktusů. Vždy je však potřeba, aby někdo z toho konkrétního ústavu za tu posluchárnu ručil. Vím, že například trvale každou středu pronajímáme posluchárnu G1 Klubu cestovatelů. Mají to zadarmo, protože jsou to vnitřní zákazníci. Ale že by těch volných poslucháren tady zůstalo velké množství se neobávám. Poskytnutí zájemcům však bude záviset na tom, zda budeme chtít pustit na fakultu někoho úplně neznámého. Pokud se někdo zaručí, že je členem daného spolku, tak je věc daného ředitele, zda to povolí a jestli zadarmo nebo za nějaký sponzorský dar. Ale nemyslím si, že to bude masová situace.

Seidenglanz: Ta demografická křivka končí možná v tom nejhorším bodě, v roce 2020 a potom se to začne zase vychylovat směrem nahoru. Ta věková struktura je u nás stále rozkolísaná a bude kolísat pořád.

Leichmann: Ten graf je do roku 2020, do dalšího programovacího období těch dalších projektů, takže proto křivka končí v roce 2020. Pozdější nárůst je zřejmý, dnes ráno v rádiu jsem slyšel, že se 60 tisíc dětí nedostalo do mateřské školky, takže až půjdou na univerzitu, tak ten graf zase půjde nahoru. Tato prognóza je dělaná na určitou dobu a pro nás je teď důležitý onen pokles. Pozdější nárůst však bude záviset na politice MŠMT, zda bude trvat na tom, aby 50 % populace nastoupilo na Vysoké školy a nebo se budou provádět nějaké redukce. Toto je pouze výhled, kdy i MŠMT vláda počítá s tímto vývojem projekce do roku 2020.

Schlaghamerský: Já se vrátím k číslu s tím kvocientem. Já doufám, že to myslíte pouze jako zkratku, protože nejsem přesvědčený, že vysoké IQ se samo o sobě rovná dobrým předpokladům a už vůbec ne v našich případech kdy, když je někdo chytrý, tak si může klást otázku „A proč já to budu dělat, není to zbytečně moc práce a co plat, stojí to za to?“ Takže pokud je někdo inteligentní v tom směru, že je schopen se přizpůsobit, tak nevím, zda je toto ta dobrá strategie. Na druhé straně dostáváme ze škol jakýsi řečneme „materiál“ a jeho kvalita taky možná nesouvisí pouze s IQ, ale s tím, jak jsou ti studenti vedeni na střední škole, jaké zájmy v nich byly probuzeny apod.

Leichmann: Ano, tomu rozumím. Tohle je pouze zjednodušená projekce, protože tady se nepromítá do toho žádná sociální inteligence nebo něco podobného. Je to pouze zjednodušený obrázek, který nám má říct pouze to, že čím větší podíl populace bude studovat na VŠ, tím budou její průměrné předpoklady pro to studium nižší. A jsou dvě strategie. Jedna je tomu přizpůsobit naše studijní plány. Je jasné, že lidé s vysokým IQ si mohou zařídit život jako vedoucí velkých firem apod., protože proč by třeba investoval své IQ například do studia hornin, když uplatnění najde někde jinde. Takže pokud budeme brát velkou část populace, její studijní předpoklady budou nižší a my se tomu budeme muset přizpůsobit.

Vašina: Tak můžeme vyhlásit záměr, že chceme na fakultě ty nejlepší tak, abychom tak akorát naplnili zamýšlenou kvótu. Máme přijímací řízení, existují nějaká data, která ukazují, že v oborech, které mají desetinásobný přesah, se hlásí uchazeči s dostatečnými studijními předpoklady?

Leichmann: To rozhodně nemáme, to bychom museli každého absolventa poslat do nějaké psychologické laboratoře. Nicméně jsem kdysi učil i nějaký Úvod do geologie pro biology a můžu říct, že jsem z toho měl dojem, že ten velký výběr působil a jsou tam studenti

s většími studijními předpoklady. Když jsem se někde uřekl nebo řekl něco nepřesně, hned mě chytili za slovo, že před pár minutami jsem říkal něco jinak. V rámci univerzity existuje jakási studie, se snaží získat tyto výsledky na základě TSP. A tam bylo opravdu vidět to, že tam, kde je konkurence, se dostávají studenti s větším percentilem. Na práva se myslím dostávají uchazeči s percentilem 95 a výše, zatímco na některé jiné fakulty se dostávají lidé s percentilem kolem 60 nebo 70. U fakult, které TSP mají se ukazuje, že to funguje. Nemůžeme to říct u LF a FSS, které TSP nemají, protože používají SCIO testy. U těch ostatních fakult tam jistá ne přímá úměra, ale jistá závislost tam vidět je.

Majerová: Ráda bych se zeptala na propagační materiály, věc která se na fakultě řeší neustále a je to už myslím sedm let, kdy se několik zástupců studentské komory senátu snažilo něco změnit, přišli se svými návrhy, které tenkrát vedením nebyly přijaty a od té doby mám pocit, že se nic v tomto neděje. Pokud ano, pak je to špatně propagováno. Když jako končící studentka si budu chtít odnést nějakou památku, tak nemám co, čím bych třeba i propagovala svoji bývalou fakultu. Jiné fakulty a univerzity takové materiály mají. Proč j nemáme?

Leichmann: Propagační materiály jako fakulty nemáme, my je nakupujeme od univerzity, která má svoje propagační materiály, ale vlastní neděláme.

Majerová: My je tedy nechceme dělat?

Leichmann: My je nechceme dělat, protože by to stálo dost peněz, i když by se to samozřejmě dalo prodávat komerčně. O tvorbě vlastních materiálů jsme neuvažovali. Já tomu moc nakloněn nejsem, nemám v tom ani přehled, neumím si představit kolik stojí výroba a potisk trička apod. Pokud by se tomu někdo věnoval a udělal k tomu nějakou studii a bude to rentabilní, tak je fakulta do toho ochotna vstupní kapitál vložit. Nyní však nemám kapacitu se tím zabývat. Pouze připravujeme materiály pro střední školy, ale pro své studenty a zaměstnance nic nevyrábíme.

Majerová: Takže pokud by studenti přišli s aktivitou a s nějakými návrhy a bylo by to projednáno, tak to ráda slyším.

Leichmann: Myslím, že zrovna od Biomanie nějaká trička mám dma.

Bek: Nabízím, že jistě lze poskytnout a využít odbornou pomoc odboru vnějších vztahů na rektorátě. Zkušenosti, kalkulace cen podle směrnice apod. máme, takže zkušenosti by s tím poradili.

Zemánek: Ve směru ke středním školám děláme i nějakou moderní propagaci v sociálních médiích apod.? A druhá otázka: Jak jste spokojen s vizuální podobou webových stránek PŘF.

Leichmann: Stránky na Facebooku máme. Webové stránky fakulty mi přijdou v pořádku, protože pokud se potkám s kolegy z jiných fakult, tak se mě ptají, kdo nám dělá webové stránky, že jsou tak pěkné a přehledné. Takže já s nimi spokojený jsem, samozřejmě se můžeme bavit, zda by tam mělo být více obrázků apod. Základní informace přináší a pokud vím, tak je pro všechny externí návštěvníky snadné si tam najít, co potřebují. Například na stránkách UK mi dlouho trvalo, než jsem se někam klikáním dostal.

Schlaghamerský: No nemusíte jít ani na Karlovu univerzitu, obvykle když něco hledám i na stránkách Masarykovy univerzity, tak zásadně nenajdu nic. Nové fakultní stránky si myslím, že jsou v tomto směru vyhovující.

Bek: K tomu mohu říct jen tolik, že to takhle dopadne, když dělají webové stránky informatici. Problém je v tom, že se zásadně změnilo chování uživatelů. Zítra bude na kolegiu představena nová verze strategie komunikace, kterou už nyní nedělají úplně jen informatici, kteří mají trochu jiné představy. Dnes je jasné, že se informace primárně vyhledávají přes Facebook a vyhledávače a nikoliv klikáním přes složité hierarchie. Čeká nás nepochybně předělávání stránek univerzitních a chceme otevřít debatu o tom, aby předělání univerzitních stránek bylo koordinováno s těmi fakultními, alespoň tak, aby

mezi sebou konečně hrály odkazy, což se znovu a znovu nedaří a nefunguje, protože se během dvou let změnila struktura a celé se to rozjede. Ale to je velké téma na řadě univerzit a má to významný rozměr v proměně chování uživatelů. Například jsme dělali výzkum a zjistili jsme, že většina uživatelů našich stránek nejsou ani lidé zevnitř, ani z komunity, ale jsou to budoucí studenti. A tento typický uživatel už nejde typickou cestou klikáním ve struktuře. A významnější bude komunikace, která bude mířit na sociální síť. Další problém, který máme je tzv. dokumentový server, kde uchováváme oficiální informace, kde já nikdy nic nenajdu a už jsem to dávno vzdal a vždy poprosím někoho, kdo mi to najde. Také nás tedy čeká debata, jak uchovávat ty klíčové oficiální informace, které musí být někde uloženy. Je to tedy část agendy vedení univerzity, která ale podle mě předpokládá koordinaci s fakultami. Nezasírejme si, že fakultní a katedrové weby historicky vyrůstaly z části „na koleně“ a z části profesionálněji a starají se o ně nezávislé týmy těch pracovišť, takže ta koordinace bude velmi nesnadná a bude trvat dlouho, kdy se budeme vzájemně přesvědčovat, co je základní struktura, ale bez toho to asi nepůjde. V tuhle chvíli jsou stránky univerzity trochu chaotické.

Zemánek: Před čtyřmi lety jste v programu jako jednu z priorit měl, že chcete podporovat tvorbu e-learningu a zapojení magisterských studentů do náročných programů. Jaký jste v tomto směru udělal pokrok?

Leichmann: Jednak se to řešilo v rámci několika operačních programů, do kterých se zapojily jednotlivé ústavy a jednak došlo ke zcela základní změně, protože před čtyřmi lety jsme byli ve fázi extenzivního vývoje a předpokládalo se, že další vývoj vysoké školství bude směřovat pořád na kvantitu. Celý systém byl tedy nastaven na tu kvantitu. Nyní si můžeme dovolit mít menší množství studentů a jsem přesvědčený o tom, že nejlepší forma výuky je kontaktní výuka. Pokud to bude umožňovat systém financování, tak se budu snažit, aby ta kontaktní výuka při tom klesajícím počtu studentů mohla být. E-learning je výborná věc, pokud se dělá na této křivce, pokud se bude počet studentů pohybovat okolo 50 % populace, potom je e-learning perfektní. Pokud budeme moct vzdělávat menší množství kvalitních studentů, tak pak je kontaktní výuka lepší. Domnívám se, že potom bychom se mohli zpátky vrátit k tomu, že by se i Bakalářské zkoušky dělali jako ústní. Pravděpodobně se to bude dělat na různých ústavech různými cestami, protože některé ústavy budou muset jít tou relativně kvantitativní cestou přes množství studentů, protože nebudou mít jinou volbu. A ty ústavy, které budou mít to štěstí, že budou mít velké množství kvalitních studentů, půjdou jinou cestou.

Bulant: Navází na pana rektora, co se týká těch tzv. učitelských oborů, jestli má fakulta v tomto nějakou strategii, protože na celostátní úrovni jsou slyšet zejména pedagogické fakulty, které prosazují to, že ten budoucí učitel má být výborný pedagog, didaktik a ta odbornost je často dávána do pozadí, zatímco my bychom typicky měli prosazovat neříkám, že opak, ale názor který bude komplementární a bude odpovídat situaci. Když jsem tu v aule před 10 lety učil 75 studentů učitelství matematiky, tak letos je na konci 3. ročníku ve srovnatelné kategorii 18 distribuovaných úplně někde jinde než bylo tehdy a domnívám se, že tady ta cesta vede úplně někam špatně a mám obavu, že fakulty přírodovědné, možná trochu filozofické oproti těm pedagogickým téměř nejsou slyšet v té diskusi o budoucím vzdělávání.

Leichmann: Nyní se staly dva kroky. Jeden se týká přijímacího řízení, kdy se učitelé zcela vyňali z limitů. Řekli jsme, že ty limity, které byly dány parametry kvality platí pro odborné studium. Stejně to i tak vedlo k tomu, že bylo přijato pouze 27 studentů do navazujících směrů učitelských kombinací. V další věci existuje společná iniciativa děkanů přírodovědeckých fakult, kdy se snažíme Brno, 4eské Budějovice, Olomouc a dvě pražské fakulty nějakým způsobem prosadit vlastní představy o učitelském studiu s tím, že větší důraz budeme právě dávat na kvalitu a přesvědčovat akreditační komisi o tom, že je

minimálně pro středoškolské vyučování podstatnější ta odbornost než ty pedagogické znalosti. Během tří týdnů bychom měli podepsat jako děkani společné memorandum, které budeme posílat akreditační komisi. Stejně se to ale asi těžko podaří prosadit, protože ty pedagogické fakulty mají v akreditační komisi svoji váhu a jakékoliv naše pokusy jsou pro ně konkurencí. Ale pokud se někdy podaří prosadit nový Vysokoškolský zákon a vnitřní akreditace, tak tam tomu nebude nikdo bránit.

Bulant: Jestli to můžu doplnit, ono nejde jen o to samotné vzdělávání budoucích učitelů, ale jde vůbec o koncepci toho, kdo vůbec má být ten učitel. Máme spoustu absolventů odborného studia, kteří v průběhu třeba doktorského studia zjistí, byť jsou třeba velmi kvalitní, že věda není to, co je bude naplňovat a mají často tendenci už i pedagogickými zkušenostmi uhnout k učitelství. My jim v podstatě nedáváme žádnou jednoduchou možnost, jak by mohli získat pedagogickou kvalifikaci a oni pak často studují na VUT, Mendelově univerzitě apod. A přitom by toto mohli být naši skoro nejlepší absolventi učitelství. Takže v ovlivnění celkové koncepce vzdělávání učitelů nebo vůbec pedagogické profese na celostátní úrovni bychom asi mohli být více slyšet.

Leichmann: Problém je, že na to nemáme akreditaci a nemáme ani akreditaci na habilitace v tomto. Nabízí se tu možnost v případě matematiky pražský Matfyz, který akreditaci má a může provádět i habilitační řízení v tomto oboru. U biologie to bude asi složitější, pokud vím, tak ani UK akreditaci nemá. V matematických vědách lze udělat to, že se někdo od nás habilituje v pedagogické matematice nebo fyzice na Matfyzu a pak to přeneseme sem a může to začít fungovat.

Došlý: Děkuji panu děkanovi, panu rektorovi. Návrh (volba) na jmenování děkana se uskuteční na zasedání senátu, který je naplánován na 9.12. Popřál bych senátorům šťastnou ruku při volbě kandidáta a tímto bych shromáždění ukončil.

Prezence:

Přítomno bylo 15 senátorů.

Komora akademických pracovníků:

Doc. RNDr. Vít Gloser, Ph.D.; prof. RNDr. Jiří Kalvoda, CSc.; doc. Mgr. Michal Kunc, Ph.D.; doc. RNDr. Petr Mikulík, Ph.D.; Mgr. Daniel Seidenglanz, Ph.D.; Dipl.-Biol. Jiří Schlaghamerský, Ph.D.; doc. Mgr. Petr Vašina, Ph.D.; Mgr. Petr Zemánek, Ph.D.

Komora studentů:

Bc. Ludmila Daňková; Mgr. Eva Majerová; Mgr. Vendula Roblová; RNDr. Ondřej Šerý; Bc. Lucie Šimoníková; Bc. Michaela Tvrdoňová; Mgr. Tereza Warchilová

Omluveni:

Mgr. Tomáš Kašparovský, Ph.D.; RNDr. Pavel Lízal, Ph.D.; Mgr. Ondřej Mulíček, Ph.D.; Mgr. Kamil Paruch, Ph.D.; Mgr. Martin Řezáč, Ph.D.; doc. RNDr. Petr Zbořil, CSc.; RNDr. Miloslav Zejda, Ph.D.; Mgr. Tomáš Buryška; Mgr. Vojtěch Didi; Mgr. Pavel Dvořák; Mgr. Lucie Kozáková; Mgr. Miroslav Krepl

Hosté:

doc. PhDr. Mikuláš Bek, Ph.D.; prof. RNDr. Ondřej Došlý, DrSc.; doc. RNDr. Jaromír Leichmann, Dr. a další účastníci Shromáždění akademické obce podepsaní na prezenční listině.

Zasedání řídil:

Dipl.-Biol. Jiří Schlaghamerský, Ph.D.

Diskusi moderoval:
prof. RNDr. Ondřej Došlý, DrSc.

Zapsali:
RNDr. Pavel Lízal, Ph.D.
Bc. Michaela Tvrdoňová